

RzPP-DSD.420.94.2021.MBI

Pan
Roman Topór-Mądry
Prezes
Agencji Oceny Technologii Medycznych
i Taryfikacji

Szanowny Panie Prezesie,

do mojego Biura wpływają sygnały, z których wynika, że pacjenci mają wątpliwości, odnośnie do stosowania leków przeciwbólowych na niepożądany odczyn poszczepienny (NOP) po szczepieniu przeciwko COVID-19. Zastrzeżenia pacjentów wynikają z rozbieżnych opinii ekspertów publikowanych i publicznie dostępnych w Internecie, których przykłady prezentuję poniżej.

Biorąc pod uwagę potrzebę zapewnienia bezpieczeństwa pacjentów, zwracam się z uprzejmą prośbą [1] do Pana Prezesa o analizę oraz rozważenie aktualizacji i poszerzenia Zaleceń – Farmakoterapia w COVID-19 w zakresie bezpieczeństwa stosowania leków w czasie niepożądanych odczynów poszczepiennych po szczepieniu przeciwko COVID-19.

Przykładowe zalecenia i stanowiska dotyczące stosowania leków przeciwbólowych

1. W ocenie Pana prof. Roberta Flisiaka, Prezesa Polskiego Towarzystwa Epidemiologów i Lekarzy Chorób Zakaźnych, Kierownika Kliniki Chorób Zakaźnych i Hepatologii Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku: *Niesteroidowe leki przeciwzapalne mogą hamować i ograniczać odpowiedź immunologiczną. Z tego względu ich przyjmowanie nie jest zalecane tuż przed i po przyjęciu każdego szczepienia, nie tylko na COVID-19^{1,2}.*
2. Pan dr hab. Piotr Rzymski z Zakładu Medycyny Środowiskowej, Wydziału Medycznego Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, radzi, że *dopóki nie mamy bardzo wysokiej temperatury, lepiej w ogóle nie brać żadnych leków, tylko dać organizmowi robić swoje. A jeżeli już musimy zażyć lek przeciwbólowy³.*
3. Pan Bartosz Fiałek lekarz reumatolog, Przewodniczący Regionu Kujawsko-Pomorskiego OZZL, przekazał, że: *jeżeli wystąpią łagodne skutki uboczne po przyjęciu szczepionki przeciwko COVID-19, nie zaleca się wtedy przyjmować ibuprofenu, a dokładniej leków z*

¹ #szczepieniepanikuj. Dlaczego po szczepieniu nie powinno się stosować leków z ibuprofenem? Wyjaśnia prof. Flisiak [w:] <https://portal.abczdrowie.pl/szczepieniepanikuj-dlaczego-po-szczepieniu-nie-wolno-stosowac-lekow-z-ibuprofenem-wyjasnia-prof-flisiak>

² Jakich leków lepiej nie brać przed oraz po szczepieniu i dlaczego? Tłumaczą eksperci [w:] <https://www.medonet.pl/porozmawiajmyoszczepionce/szczepionka-na-COVID-19,szczepienie-na-COVID-19--leki---czego-nie-zazywac-przed-i-po-szczepieniu-,artykul,95603526.html>

³ Jakich leków lepiej nie brać przed oraz po szczepieniu i dlaczego? Tłumaczą eksperci [w:] <https://www.medonet.pl/porozmawiajmyoszczepionce/szczepionka-na-COVID-19,szczepienie-na-COVID-19--leki---czego-nie-zazywac-przed-i-po-szczepieniu-,artykul,95603526.html>

grupy NLPZ. Podkreślił, że jest to zalecenie, a nie zakaz. Natomiast, jeżeli pacjent przyjmuje przewlekle takie leki z powodu stanu klinicznego lub ma uczulenie na paracetamol, to wtedy może przyjąć ibuprofen. Jeżeli chodzi o czas, kiedy możemy stosować po szczepieniu leki z grupy NLPZ, nie ma dowodów naukowych potwierdzających dany odstęp czasowy. Z biologicznego punktu widzenia, należałoby odczekać ten minimalny czas, kiedy uznaje się, iż wygenerowana została oczekiwana odpowiedź odpornościowa, czyli gdy uzyskamy status osoby w pełni zaszczepionej. W przypadku preparatów Pfizer-BioNTech, Moderna i Oxford-AstraZeneca są to dwa tygodnie po otrzymaniu II dawki, w przypadku J&J dwa tygodnie po pierwszej dawce⁴.

4. Zdaniem Pana Łukasza Durajskiego lekarza internisty i pediatry: *aspiryna, czyli kwas acetylosalicylowy, należy do grupy leków NLPZ, a co za tym idzie może hamować reakcję immunologiczną na szczepionkę. Po drugie, nie daje osłony przeciwzakrzepowej. Więc stosowanie leków zawierających kwas acetylosalicylowy jest bezcelowe i nieuzasadnione. Oprócz aspiryny do grupy leków zawierających kwas acetylosalicylowy należą m.in. polopiryna, acard oraz polocard. Stosowanie tych leków na własną rękę może doprowadzić do poważnych skutków ubocznych.*
5. Pan prof. Krzysztof Tomasiewicz, kierownik Kliniki Chorób Zakaźnych Uniwersytetu Medycznego w Lublinie, wytłumaczył, że *paracetamol jest zalecany ze względu na to, że nie jest lekiem przeciwzapalnym, ale ma działanie przeciwbólowe oraz przeciwgorączkowe. Wiemy o nim też, że ma najmniejszy wpływ na układ immunologiczny. Dlatego po szczepieniu na COVID-19 lepiej stosować paracetamol niż NLPZ⁵.*
6. Pan dr n. med. Paweł Rajewski, prof. WSNoZ, konsultant wojewódzki w dziedzinie chorób zakaźnych dla województwa kujawsko-pomorskiego, Kierownik Oddziału Internistyczno-Zakaźnego Wojewódzkiego Szpitala Obserwacyjno-Zakaźnego w Bydgoszczy twierdzi, że *warto wiedzieć i informować pacjentów przed szczepieniem, że niepożądane odczyny poszczepienne, czyli tzw. NOP wpisane są w każde szczepienie, nie tylko przeciw COVID-19, ale też nie zawsze występują, a jak są to zazwyczaj łagodne. Najczęściej występuje ból w miejscu podania, zaczerwienienie, obrzęk, czasami objawy ogólnoustrojowe - podwyższona temperatura ciała, bóle mięśni stawów, uczucie rozbicia. Zwykle mijają po 2-3 dniach. Można przyjąć wtedy lek przeciwbólowy - przeciwzapalny - przeciwgorączkowy, dbać o odpowiednie nawodnienie czy pozostać przez 3 dni w domu⁶.*

Jednocześnie proszę o przesłanie odpowiedzi wraz z powołaniem się na sygnaturę sprawy: RzPP-DSD.420.94.2021.MBI.

Podstawa prawna:

[1] Art. 47 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (Dz.U. z 2020 r., poz. 849 z późn. zm.).

Z poważaniem

RZECZNIK PRAW PACJENTA Bartłomiej Chmielowiec

⁴Ibuprofen nie jest zalecany po szczepieniu. Jak długo należy się powstrzymać? [w:] <https://www.medonet.pl/porozmawiajmyoszczepionce,lagodne-skutki-uboczne-po-szczepieniu--ibuprofen-nie-jest-wtedy-zalecany,artykul,25619059.html>

⁵<https://portal.abczdrowie.pl/czy-po-szczepieniu-przeciw-COVID-19-mozna-stosowac-ibuprofen-paracetamol-lub-aspiryne-co-z-lekami-na-alergie-i-zakrzepice-eksperci-wyjasniają>

⁶ Dr med. Paweł Rajewski: Ci, którzy się nie szczepią przeciw COVID-19, grają w ruletkę z własnym zdrowiem i życiem [w:] <https://nysa.naszemiasto.pl/dr-med-pawel-rajewski-ci-ktorzy-sie-nie-szczepia-przeciw/ar/c14-8371102>